

OS_S1_... (kod modułu)	Os_S1_057
Kierunek lub kierunki studiów	Ochrona środowiska
Nazwa modułu kształcenia	Ekonomika ochrony środowiska <i>Environmental economics</i>
Język wykładowy	Polski
Rodzaj modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny)	Obowiązkowy
Poziom modułu kształcenia	1° studia stacjonarne
Rok studiów dla kierunku	III
Semestr dla kierunku	5
Liczba punktów ECTS z podziałem na kontaktowe/niekontaktowe	3, w tym kontaktowe – 1,52 niekontaktowe – 1,48
Nazwisko i imię osoby odpowiedzialnej - stopień naukowy – istotne kwalifikacje praktyczne	dr inż. Barbara Bujanowicz-Haraś
Osoby współprowadzące	-
Jednostka oferująca przedmiot	Katedra Zarządzania i Marketingu
Cel modułu	Przekazanie wiedzy z zakresu problematyki związanej z użytkowaniem i ochroną środowiska w wymiarze ekonomicznym. Zaznajomienie studentów z uwarunkowaniami prowadzenia działalności gospodarczej w kontekście realizowanej polityki ekologicznej. Przedstawienie podstawowych metod wyceny strat ekologicznych oraz technik naliczania opłat środowiskowych.
Efekty kształcenia <i>Odniesienie do kierunkowego efektu kształcenia może wystąpić tylko jeden raz. Max 254 znaki (ze spacjami) na efekt.</i>	Wiedza:
	W1.Posiada wiedzę dotyczącą najważniejszych zagadnień związanych z gospodarowaniem zasobami środowiska przyrodniczego i jego ochrony z punktu widzenia teorii ekonomii.
	W2. Zna istotę powiązań przyrody i systemów społeczno-gospodarczych, dostrzega problemy zagrożeń, ochrony i kształtowania środowiska jako istotnych determinant rozwoju cywilizacji.
	W3.Posiada wiedzę z zakresu uwarunkowań prowadzenia działalności gospodarczej w kontekście realizowanej polityki ochrony środowiska.
	Umiejętności:
	U1.Rozumie ekologiczne, ekonomiczne i społeczne konsekwencje określonego kształtowania związków gospodarki i środowiska.
	U2.Potrafi dokonać doboru i stosować podstawowe metody wyceny strat ekologicznych, nabeździe umiejętność naliczania opłat za korzystanie ze środowiska.
	Kompetencje:
K1.Ma świadomość zmian zachodzących w środowisku, konieczności jego ochrony, dostrzegania aspektów ekologicznych w działaniach gospodarczych.	

<p>Sposoby weryfikacji oraz formy dokumentowania osiągniętych efektów kształcenia</p>	<p>Szczegółowe kryteria przy ocenie egzaminów i prac kontrolnych</p> <p>W1, W2 - ocena końcowej pracy pisemnej, W3 - ocena końcowej pracy pisemnej, ocena sprawdzianów pisemnych z treści ćwiczeń, U1 - ocena końcowej pracy pisemnej, U2 - sprawdzian pisemny z treści ćwiczeń, ocena pracy studenta w grupie, K1 - ocena końcowej pracy pisemnej.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) student wykazuje dostateczny (3,0) stopień wiedzy, umiejętności lub kompetencji, gdy uzyskuje od 51 do 60% sumy punktów określających maksymalny poziom wiedzy lub umiejętności z danego przedmiotu (odpowiednio, przy zaliczeniu cząstkowym – jego części), 2) student wykazuje dostateczny plus (3,5) stopień wiedzy, umiejętności lub kompetencji, gdy uzyskuje od 61 do 70% sumy punktów określających maksymalny poziom wiedzy lub umiejętności z danego przedmiotu (odpowiednio – jego części), 3) student wykazuje dobry stopień (4,0) wiedzy, umiejętności lub kompetencji, gdy uzyskuje od 71 do 80% sumy punktów określających maksymalny poziom wiedzy lub umiejętności z danego przedmiotu (odpowiednio – jego części), 4) student wykazuje plus dobry stopień (4,5) wiedzy, umiejętności lub kompetencji, gdy uzyskuje od 81 do 90% sumy punktów określających maksymalny poziom wiedzy lub umiejętności z danego przedmiotu (odpowiednio – jego części), 5) student wykazuje bardzo dobry stopień (5,0) wiedzy, umiejętności lub kompetencji, gdy uzyskuje powyżej 91% sumy punktów określających maksymalny poziom wiedzy lub umiejętności z danego przedmiotu (odpowiednio – jego części)
<p>Wymagania wstępne i dodatkowe</p>	<p>Wiedza zdobyta w ramach kursu z przedmiotu ekonomia oraz znajomość zagadnień z zakresu nauk przyrodniczych pozwalająca na prawidłowe interpretowanie oraz analizowanie istoty procesów w gospodarowaniu zasobami środowiska naturalnego i jego ochrony.</p>
<p>Treści modułu kształcenia – <i>zwarty opis ok. 100 słów.</i></p>	<p>Podstawy ekonomii ochrony środowiska. Środowisko przyrodnicze w teorii ekonomii. Związki i wzajemne zależności gospodarki i środowiska przyrodniczego. Źródła zagrożeń i rodzaje zanieczyszczeń związane z czynnikami rozwoju społeczno-gospodarczego. Straty ekologiczne. Organizacyjne podstawy ochrony środowiska. Polityka ekologiczna. Koncepcja <i>sustainable development</i>. Instrumenty ochrony środowiska. Instrumenty ekonomiczne polityki ekologicznej. Źródła finansowania przedsięwzięć proekologicznych. Ochrona środowiska w jednostkach gospodarczych. Rachunek ekonomiczny ochrony środowiska. Metody wyceny strat ekologicznych. Naliczanie opłat za: wprowadzanie substancji zanieczyszczających do powietrza ze źródeł energetycznych, wprowadzanie zanieczyszczeń do powietrza z procesów spalania paliw w silnikach pojazdów spalinowych, pobór wód, wprowadzanie ścieków do wód i do ziemi, składowanie odpadów oraz opłaty produktowej. Badanie ekonomicznej efektywności przedsięwzięć ochronnych.</p>
<p>Zalecana lista lektur lub lektury obowiązkowe <i>(nie więcej niż 3 pozycje)</i></p>	<p>Zalecana lista lektur:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bernaciak A., Gaczek W.M., <i>Ekonomiczne aspekty ochrony środowiska</i>, Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej w Poznaniu, Poznań 2002. 2. Deszczka M., Dworakowska M., Gos M., Wąsowicz M. (red.), <i>Gospodarowanie zasobami środowiska. Podstawy ekonomii ochrony środowiska</i>, Politechnika Warszawska, Warszawa 2011. 3. Fiedor B., Czaja S., Graczyk A., Jakubczyk Z., <i>Podstawy ekonomii środowiska i zasobów naturalnych</i>, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2002.

Planowane formy/ działania/ metody dydaktyczne	Wykład teoretyczny z prezentacją multimedialną, dyskusja Ćwiczenia audytoryjne – praca zespołowa w grupach		
Bilans punktów ECTS	KONTAKTOWE (z udziałem nauczyciela)		
		<i>Godziny</i>	<i>ECTS</i>
	wykłady	15	0,60
	ćwiczenia	15	0,60
	konsultacje	8	0,32
	RAZEM kontaktowe	38	1,52
	NIEKONTAKTOWE		
	przygotowanie do ćwiczeń	0,5·14 tyg. = 7	0,28
	przygotowanie do kolokwium	2·5 h=10	0,40
	studiowanie literatury	10	0,40
	przygotowanie do końcowego zaliczenia pisemnego	10	0,40
RAZEM niekontaktowe/pkt ECTS	37	1,48	
Nakład pracy związany z zajęciami wymagającymi bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich:	udział w wykładach	15	0,60
	udział w ćwiczeniach	15	0,60
	konsultacje	8	0,32
	RAZEM z bezpośrednim udziałem nauczyciela	38	1,52
Nakład pracy związany z zajęciami o charakterze praktycznym:	udział w ćwiczeniach	15	0,60
	przygotowanie do ćwiczeń	7	0,28
	udział w konsultacjach	8	0,32
	przygotowanie do kolokwium	2·5h=10	0,40
	RAZEM o charakterze praktycznym	40	1,60
Szczegółowy program wykładów i ćwiczeń z podaniem ilości godzin	Wykłady:		h
	1.	Ekonomia ochrony środowiska – geneza, zakres, cel, metody.	1
	2.	Środowisko przyrodnicze i problematyka jego ochrony w teorii ekonomii.	2
	3.	Kształtowanie powiązań gospodarki ze środowiskiem. Źródła zagrożeń i rodzaje zanieczyszczeń związane z czynnikami rozwoju społeczno-gospodarczego.	2
	4.	Straty ekologiczne – istota, rodzaje, metody wyceny.	2
	5.	Organizacyjne podstawy ochrony środowiska.	1
	6.	Polityka ochrony środowiska. Koncepcja zrównoważonego rozwoju jako podstawa krajowej polityki ekologicznej.	1
	7.	Instrumenty ochrony środowiska. Instrumenty ekonomiczne polityki ekologicznej.	2
	8.	Nakłady na ochronę środowiska i źródła ich finansowania.	2
	9.	Ochrona środowiska w jednostkach gospodarczych/końcowe zaliczenie pisemne.	2
	Ćwiczenia (Symbolami A, L, T proszę oznaczyć liczbę godzin przeznaczonych odpowiednio na ćwiczenia Audytoryjne, Laboratoryjne i Terenowe; zgodnie z programem studiów).		
	1.	Rachunek ekonomiczny ochrony środowiska.	2-A
	2.	Metody wyceny strat ekologicznych.	2-A
	3.	Naliczanie opłat za wprowadzanie substancji zanieczyszczających do powietrza ze źródeł energetycznych.	3-A
	4.	Naliczanie opłat za zanieczyszczenia z procesów spalania paliw w silnikach pojazdów spalinowych/kolokwium	1-A

	5.	Opłaty za pobór wód.	1-A
	6.	Opłaty za wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi.	1-A
	7.	Opłaty za składowanie odpadów.	1-A
	8.	Opłaty produktowe.	1-A
	9.	Kryteria i formuły rachunku ekonomicznej efektywności przedsięwzięć ochronnych. Badanie ekonomicznej efektywności przedsięwzięć ochronnych/kolokwium.	3-A
Stopień osiągnięcia efektów kierunkowych:	<p>Kierunkowe efekty kształcenia oraz symbole „+” „++” „+++” określające stopień, w jaki efekty kształcenia związane są z danym modulem.</p> <p>OS_W09 + OS_W15 +++ OS_W16+++ OS_U08 ++ OS_U09+ OS_K01 ++ OS_K03++ OS_K06++</p>		

Oś_S1_.... (kod modułu)	Os_S1_057
Kierunek lub kierunki studiów	Ochrona środowiska
Nazwa modułu kształcenia	Ekonomika ochrony środowiska
	<i>Environmental economics</i>
Język wykładowy	Polski
Rodzaj modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny)	Obowiązkowy
Poziom modułu kształcenia	1° studia stacjonarne
Rok studiów dla kierunku	III
Semestr dla kierunku	5
Liczba punktów ECTS z podziałem na kontaktowe/ niekontaktowe	3, w tym kontaktowe – 1,52 niekontaktowe – 1,48
Tytuł / stopień, imię i nazwisko osoby odpowiedzialnej	dr inż. Barbara Bujanowicz-Haraś
Jednostka oferująca moduł	Katedra Zarządzania i Marketingu
Cel modułu	Przekazanie wiedzy z zakresu problematyki związanej z użytkowaniem i ochroną środowiska w wymiarze ekonomicznym. Zaznajomienie studentów z uwarunkowaniami prowadzenia działalności gospodarczej w kontekście realizowanej polityki ekologicznej. Przedstawienie podstawowych metod wyceny strat ekologicznych oraz technik naliczania opłat środowiskowych.
Treści modułu kształcenia: (zwały opis ok. 100 słów, równoważniki zdań).	Podstawy ekonomiki ochrony środowiska. Środowisko przyrodnicze w teorii ekonomii. Związki i wzajemne zależności gospodarki i środowiska przyrodniczego. Źródła zagrożeń i rodzaje zanieczyszczeń związane z czynnikami rozwoju społeczno-gospodarczego. Straty ekologiczne. Organizacyjne podstawy ochrony środowiska. Polityka ekologiczna. Koncepcja <i>sustainable development</i> . Instrumenty ochrony środowiska. Instrumenty ekonomiczne polityki ekologicznej. Źródła finansowania przedsięwzięć proekologicznych. Ochrona środowiska w jednostkach gospodarczych. Rachunek ekonomiczny ochrony środowiska. Metody wyceny strat ekologicznych. Naliczanie opłat za: wprowadzanie substancji zanieczyszczających do powietrza ze źródeł energetycznych, wprowadzanie zanieczyszczeń do powietrza z procesów spalania paliw w silnikach pojazdów spalinowych, pobór wód, wprowadzanie ścieków do wód i do ziemi, składowanie odpadów oraz opłaty produktowej. Badanie ekonomicznej efektywności przedsięwzięć ochronnych.
Zalecana lista lektur lub lektury obowiązkowe (nie więcej niż 3 pozycje)	1. Bernaciak A., Gaczek W.M., <i>Ekonomiczne aspekty ochrony środowiska</i> , Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej w Poznaniu, Poznań 2002. 2. Deszczka M., Dworakowska M., Gos M., Wąsowicz M. (red.), <i>Gospodarowanie zasobami środowiska. Podstawy ekonomiki ochrony środowiska</i> , Politechnika Warszawska, Warszawa 2011. 3. Fiedor B., Czaja S., Graczyk A., Jakubczyk Z., <i>Podstawy ekonomii środowiska i zasobów naturalnych</i> , Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2002.
Planowane formy/działania/metody dydaktyczne	Wykład teoretyczny z prezentacją multimedialną, dyskusja Ćwiczenia audytoryjne – praca zespołowa w grupach